

Tsunami 04

www.nextwave.cz

Demago Theatre: Obnažení a vyvržení

Maryško speciálně
pro Next Wave

Stará
aréna
Ostrava:
Hřeby
v hlavě

Pořádej sci-fi nášleh

Escape ven z virtuality

Koncert Vyčůrat a spát

Racha Baroud, Antonín Brinda
(Francie, Libanon, Česko): Silent
Gestures

D.R.E.D. (Náchodsko, Kladsko,
Pražsko): Dekalog / Balaba

Koncert DekadentFabrik

Dominik Styk, Lucia Kramářová
(Slovensko, Česko): Nevíestka,
či panna?

HaDivadlo: Ice Pøz

Příští dva dny uvidíte

Pátek 23. 9

VÍKEND SPLNĚNÝCH TUŽEB –
PŘEDSTAVUJEME NOVÝ PROSTOR

64 U HRADEB

19.30 — Stará aréna Ostrava: Hřeby v hlavě (pražská premiéra)

Evropa v blízké budoucnosti. Touha lidstva po útěku z šedé reality do zapomnění a opojení překračuje strach z důsledků. Byla objevena nejsilnější droga v historii lidstva. Po zatlučení do hlavy začne Telurový hřeb oxidovat a spustí se tak bouřlivá chemická reakce, která katapultuje mysl do paralelních světů halucinací. Světů snění, splněných tužeb, ukojení. Toto strhující sci-fi s temnou vizí budoucnosti je inspirováno románem Vladimíra Sorokina *Telurie*.
Režie, scénář, scénografie: Pavel Gejguš, hudba: Ondřej Malý, light design: Jana Helebrandová, sound design: Petr Sedláček, hrají: Andrea Berecková, Šimon Krupa, Jan Chudý.

21.00 — Koncert Vyčůrat a spát

Punkrock je pro tuto bohubilou sestavu spíše záminkou k laškovným provokacím. Její vznik se datuje k září 1999 a účinkování u příležitosti Dětského dne ZŠ s RVJ při PedF UK Drtinova na Smíchově. Od té doby prošla kapela personálními i drobnými stylovými obměnami. Asi dvě sezony byla poměrně známá mezi mládeží.
„V našich písničkách se vyjadřujeme k problémům mladých v jejich jazyce, čímž pozitivně působíme na budoucí generace,“ řekl Ondřej Novotný a Michael Bláha v Praze roku 2001.
Obsazení: MgA. Ondřej Novotný, DiS. — zpěv, saxofon, zobcová flétna, Michael Bláha — basová kytara, Ing. Oldřich Dajbich, PhD. — kytara, Jan Hrkal — bicí.

Sobota 24. 9.

64 U HRADEB

17.00 — Racha Baroud, Antonín Brinda (Francie, Libanon, Česko): Silent Gestures (premiéra)

Sedět v tichu
Nehybné tělo
Ruce znovu připomínají
A znovu
A znovu
Site-specific projekt vzniká speciálně pro festival a prostor.

18.00 — D.R.E.D. (Náchodsko, Kladsko, Pražsko): Dekalog / Balaba (pražská premiéra)

Proboha, pět let je po smrti a ještě není zapomenut. Pak je tu naděje, že by velkého prozaika mohla památka přežít třeba dokonce o další věk.
Dekalog / Balaba je přetavení textů a imaginací Jana Balabána v textové a imaginativní přenastavení. Balaba je balada pro semidygrafiky. Balaba je královská hra. Balaba je blablaba. Balaba je simultánka.
Dekalog / Balaba je inscenace složená ze dvou v podstatě nezávislých částí. Propojují je Balabánovy texty, hudba a různé motivy. V první části jsou ilustrovány texty Balabánova specifického desatera, leitmotivem je rozbíjení jakýchsi starozákonních desek. V druhé části jsou Balabánovy texty ilustrovány obnažené, silný motiv představuje po/potahování figurek a figur. Téměř celé představení provází původní živá hudba s prvky minimalismu, klasiky a jazzu.
Autor: Ondřej Pumr na texty Jana Balabána, režie, scénografie: Ondřej Pumr, hudba: Milan Drašnar, Marek Macek, hudební doprovod: Pavel Čermák, Milan Drašnar, Marek Macek, Ivona Kestlová, hrají: Luděk Joch, Rudolf Rousek, Karolína Salome Lokvencová, Michal Kučrnáček, Sláva Beneš, Alžběta Prouzová, Jacek Kowalczyk, Otto Linhart, Milan Drašnar.

20.00 — Demago Theatre: Obnažení a vyvržení

Improvizace pokaždé vychází z momentální souhry performerů Jiřího Maryška, instrumentalisty a mistra světél. Žánry se mísí, atmosféry houstnou. Je to, jako když kaligraf máchá štětcem namočeným v saké...

21.00 — Koncert DekadentFabrik

Duchovně se hudba DekadentFabrik vrací k divokému a trochu psychedelickému jazzu starých zakouřených klubů. Jejich živé koncerty bývají často přirovnávány k prožitku po požití tvrdých drog, ale bez následných abstinčních příznaků. Dávkování hudby je totiž vzhledem k profesionalitě hudebníků prováděno na výsost odborně a citlivě. Elektronické základy se prolínají s živými nástroji, hutné basy se skvělými výtvarnými projekcemi a nad tím vším levituje hra flétny Martina Čecha a příběhy-básně Davida Cajthamla. Podvědomí snů se obnažuje a začíná být přijímáno jako skutečnost. Při koncertech DekadentFabrik jde především o zvukový rituál a setkání s vlastní hlubinnou

melancholií. Ruchy v samplech zpřítomňují správnost mrtvých s živými, ale také pomíjivost lásky.
Účinkují: David Cajthaml — hlas, el. kytara, sampler, autor hudebních podkladů, Martin Čech — flétny, Ivan Bierhanzl — el. kontrabas a baskytara, Václav Pastora — syntezátory.

Neděle 25. 9.

64 U HRADEB

17.47 — Dominik Styk, Lucia Kramárová (Slovensko, Česko): Neviestka, či panna? (premiéra)

Žena sa nevyhne príslušnosti k jednému z týchto stavov. Sú však tieto stavy stavmi duše, alebo stavmi tela? Prichádza súd zvnútra či zvonka? Je možné medzi nimi prechádzať? Kde takáto prechádzka končí? Aký je ideálny stav ženy?
Obřad bude probíhat do 19.36. Je možné kdykoli přijít a odejít.

19.30 HaDivadlo (Brno): Ice Pøz (pražská premiéra)

Proklíknout. Otevřít. Chvilu to zkoušet. Umístění, prostor, stísnění, únik. Realita mezi snem, možností a hmotou. Mysl wwwirtuálně migruje, pátrá, hranice volnosti se (ne)tenčí. Ledový com.takt odolává rozpojení. No Input Signal. Log(os) out...
Wirtuální diskuse v souboji s fyzickou tíží: proces odzbrojení, zhmotnění. V síti duplikované skutečnosti ztrácíme pevnou půdu pod nohama, emoce, chyby a stesky ale v reálu zamaskovat nelze. Google Street View jako náplast při post-erasmové nostalgii? Trní v kůži vymazané ve vizuálních filtrech? Kde nalézt „escape“ ven — zpět k nultému bodu, k jedinečnosti?
Autorská esej v prostoru o fenoménu migrace a virtuality.
Autor: Matěj Nytra a kolektiv, režie: Marika Smreková, scéna: Jana Tkáčová, hrají: Jiří Svoboda, Zbyšek Humpolec, Anna Čonková, Radim Brychta.

Úvodník

Dosud jsme jej na stránkách Tsunami nedělali, ale znáte to, někdy se vám prostě stane něco natolik zásadního, že změníte názor a slova se hrnou. Mluvím o tomto úvodníku, který odteď čkejte v každém dalším čísle Tsunami. Včetně tohoto jich čkejte ještě tři. A jedno pro Brněnskou část festivalu. A co že se to přihodilo? Ve Studiu Paměť, komorní to pražské scéně s ještě komornější návštěvou, se ve středu prezentoval Alex Švamberk se svou scénickou koláží V jako válka a následným koncertem S/M. O tom si můžete přečíst

na dalších stranách. O čem si ale nepřetčete ani tady, ani kdekoli, kde se zabývají kritikou uměleckých děl od literatury po divadlo, je obecnost. Jak hráli/zpívali herci, jak je režisér vedl, zda přehrávali, jaké byly kostýmy, toho jsou umělecké recenze plné. Ale že třeba do divadla chodí i diváci, a jak ti vypadali, jak se chovali, co říkali... to už málokdy. A právě ve středu přišel na Švamberka muž, který jako by z oka vypadl stálíci Nextky Petru Krušnickému. Jako by to byli bratři rozdělení při porodu. Stejná fousatá tvář,

stejný kalný pohled, kšiltovka, smích, hlas. Patrik Pracoval jako novinář, pak na recepci a teď je to skladník. Krusha má fenu Zolu, Patrik kočku Bláznivou. Zolu ale čte. A hlavně Pamuka. Jenom ruma si neobjednal ani jediného. Vlastně je to historka okresního formátu, ale tak nějak zapadá do světa Next Wave — světa, v němž žijí tak nějak jiní, ale vlastně úplně stejní lidé.

/ Dominik Melichar /

64 U HRADEB SE PŘEDSTAVUJE

Historie místa

Objekt 64 U HRADEB se nachází na tzv. Královské cestě v Mostecké ulici, nedaleko Karlova mostu a Malostranského náměstí, v srdci Malé Strany, a má bohatou historii. Jeho součástí je dochovaná část kdysi mohutných Malostranských hradeb ze 13. století, které stojí v základech současné stavby. První z domů na místě dnešního objektu je v pramenech poprvé zapsán na konci 14. století. Dům postupně prošel proměnou od pozdní gotiky přes renesanční a barokní přestavby až po svou novodobou tvář ve 20. století. Umístění u původních hradeb dalo vzniknout také názvu současného prostoru.

Peripetie výstavby

Za první republiky se nároky na vývoj Velké Prahy měnily a nejinak tomu bylo na Malé Straně. Na konci třicátých let získala dva objekty v Mostecké ulici pojišťovna Koruna a ihned započala

s živelnou demolicí. Zbourání obou domů s hlubokou, ještě gotickou dispozicí, z nichž jeden nesl název „Dům U dvou modrých koulí“ a druhý „Dům U zlaté ovce“, bylo schváleno v září 1939. Vzápětí byla stavba zastavena a kolem staveniště vystavěna dřevěná ohrada, po dlouhá léta využívaná jako mezi pamětníky proslulá plakátovací plocha.

V roce 1948 o proluku projevil zájem Ministerstvo národní obrany pro výstavbu armádních bytů a tzv. kulturního zařízení pro důstojníky. Původně zde mělo vzniknout divadlo podle sovětských vzorů, později kino pro šest set diváků. Tento plán se realizoval a součástí objektu v přízemí se stala také kavárna, vinárna a mléčný bar.

Novou studii výstavby zpracoval roku 1954 Vojenský projektový ústav. Návrh dokončili architekti Miloslav Hudec, Karel Kunc, Jaroslav Stehlík a František Trmač. Architektonické

řešení zachovávalo charakter původních dvou gotických domů se štíty a tím se vzhled nové budovy přizpůsobil profilu a měřítku ulice. Uvnitř vzniklo nádvoří typické pro malostranské dvory. Interiér včetně kina byl navržen Františkem Trmačem (mimo jiné autor hotelu Internacional v Dejvicích), v takzvaném „bruselském stylu“. Rozhodnutí o realizaci stavby objektu padlo v roce 1956 a na konci padesátých let se pak započalo s výstavbou samotnou. Stavba byla dokončena v roce 1964 a odtud pochází název kina 64 U HRADEB. K dalším úpravám pak došlo při přestavbě na luxusní byty na začátku 21. století.

Proslulé premiérové kino

Kino 64 U HRADEB se stalo v šedesátých letech věhlasným premiérovým kinem. Bylo prvním nově vybudovaným poválečným biografem v Praze a pyšnilo se na svou dobu špičkovou panoramatickou

projekcí a stereofonním zvukem. Zajímavostí je, že nemělo — na poválečnou dobu nezvykle — jednotný amfiteátr hlediště, ale prostor rozdělený na patro a balkon ve stylu předválečných kin. Do roku 1989 bylo 64 U HRADEB nejmoderněji vybaveným kinem v Praze a významným kulturním symbolem milovníků filmu.

Především v šedesátých letech se jednalo o legendární premiérové kino, kde se konaly jak pražské, tak často i celostátní premiéry a předpremiéry československých i zahraničních filmů. Svě první uvedení zde „zažily“ téměř všechny důležité snímky československé filmové Nové vlny. Provoz kina zahájila v pátek 25. září 1964 premiérová projekce filmového muzikálu Ladislava Rychmana Starci na chmelu. V roce 1967 se zde uskutečnila premiéra filmu Františka Vlácil Markéta Lazarová a o rok později i jeho dalšího filmu Údolí včel. Svůj film Případ pro začínajícího kata zde v roce 1969 uvedl také následně normalizací umlčený režisér Pavel Juráček. Tento film byl na stejném místě symbolicky promítán v listopadu 1989 v průběhu sametové revoluce v obnovené premiéře, bohužel již bez účasti autora.

V šedesátých letech měly v 64 U HRADEB premiéry také komedie a animované filmy, například Kdo chce zabít Jessie, Utrpení mladého Boháčka, Konec agenta W4C nebo Světáci. Za zahraničních filmů zde byly poprvé uvedeny snímky francouzské Nové vlny jako Alphaville, Pohrdání nebo Jules a Jim. K dalším premiérováním filmům patřily komedie s Luisem de Funésem, série Angeliky, hollywoodská produkce padesátých až šedesátých let a další filmy. Samostatnou kategorií tvoří „Mayovky“, westerny a dobrodružné filmy jako Vinnetou, Vinnetou rudý gentleman, Sedm statečných, Synové velké medvědice nebo Černý tulipán. Pravidelně se zde také odehrávaly přehlídky zahraničních filmů.

V sedmdesátých letech se důraz na premiéry československých filmů postupně

snížoval a od poloviny sedmdesátých let se 64 U HRADEB stalo premiérovým kinem pro zahraniční snímky, převážně komedie.

V porevoluční éře se zde Pražanům představilo už jen několik málo filmů, například snímek Tomáše Vorla Kamenný most. Ústup ze slávy začal v druhé polovině devadesátých let s nástupem multikin a dovršil jej prodej kina. Kino zaniklo v roce 2002 za bouřlivé pozornosti památkářů a médií a hrozilo jeho přebudování na podzemní garáže. Ačkoliv se výstavbu garáží podařilo zastavit, všechny interiéry zničily povodně v roce 2002 a prostor získal nyní „syrovou“ podobu.

Novodobá historie 64 U HRADEB

Od té doby se v bývalých kulturních prostorách vystřídalo černé divadlo a muzeum mučičích nástrojů, uskutečnila se tady výstava pavouků a škorpiónů, pop-up design market a také uvedení filmu Vymítač ďábla v rámci projektu Cinema Royal. Na přetřes přišly také nápady, jak prostor využít a přebudovat — například na centrum tance a neverbálního divadla nebo na muzeum. Základní práce na záchranu objektu začaly v srpnu 2015. V průběhu podzimu 2015 a v roce 2016 zde proběhlo několik akcí, například setkání Filmové nadace a představitelů Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary s novináři, představení „Fantom“ souboru Sabotanic Garden, site-specific performance souboru TOPOS s názvem „64“, koncert orchestru soudobé hudby Berg, work-in-progress inscenace TRIAL Maxima Diděnka nebo natáčení klipu k výstavě Muzea hlavního města Prahy — Pražské biografy — zaniklý svět potměných sálů.

Obnova a záměry

Obnovu prostoru 64

U HRADEB inicioval Jan Čep společně s týmem svých spolupracovníků. Na

obnově se podílí několik subjektů, které zastávají různou roli v rozvoji prostoru a aktivit, jež se v něm budou odehrávat. Autorem architektonické studie prostoru je studio Linhart Architects. Spolek „Jsme U Hradeb“ se věnuje především mapování historie a „paměti“ místa, komunikaci a také komunitnímu rozvoji projektu. ART 64 má na starost přípravu a koordinaci kulturního programu a bude iniciovat uměleckou tvorbu nebo se na ní přímo podílet. Stane se také programovým partnerem pro ostatní subjekty 64 U HRADEB — kino, divadlo, koncerty, výstavy a další. „LAB64“ je inovačně-technologickým centrem, které se bude zabývat akcelerací, inkubací a inovacemi v oblasti kreativního průmyslu, současně zajistí technické zázemí. Další subjekty se budou zabývat správní činností.

Záměrem je vybudovat unikátní multifunkční centrum se špičkovými technologiemi s důrazem na audiovizuální a filmovou tvorbu, ale i další přímo i nepřímo související segmenty kreativního „průmyslu“, jako je divadlo, hudba a „příčné“ žánry. Má vzniknout místo, které bude sloužit imaginaci, tvorbě a výjimečným kulturním nebo společenským událostem i vzdělávání. 64 U HRADEB chce být centrem setkávání tvůrčích lidí všech generací ze sousedství i z celého světa a jejich tvůrčích aktivit.

Projekt obnovy má několik fází, přičemž jeho hlavní část by měla být dokončena do konce roku 2018. Průběžně se zde však budou realizovat různé projekty a akce, takže návštěvníci budou svědky proměny prostoru, který v budoucnu nabídne vysokou míru flexibility, vyžadovanou pestrostí plánovaných aktivit. Chceme, aby projekt umožnil nejen symbiózu a součinnost svých složek, ale umožnil i vzájemné organické pronikání „napříč všemi směry“.

Když divadlo roste jako houby po černobylském dešti

Zdroj fotografie: www.ostravan.cz

S režisérem Pavlem Gejgušem, absolventem brněnské JAMU, jsme se stihli seznámit během reprízování letní plenérové inscenace Cesta do Ameriky, kterou na okraji Ostravy nazkoušel spolu s hostující režisérkou Annou Klimešovou. Soubor Stará aréna, v jehož čele tento mladý tvůrce stojí, se na letošním ročníku festivalu ...příští vlna/next wave... představí pražským divákům s inscenací Hřeby v hlavě.

Jak byste coby aktivní tvůrce ostravské nezávislé scény mimoostravským divákům charakterizoval Starou arénu? V čem se například liší od Komorní scény Aréna, s níž sdílí část své historie i názvu?

Komorní scéna Aréna začínala jako nové divadlo v devadesátých letech a myslím, že tehdejší zakladatelé byli v obdobné situaci jako my dnes. Šlo o mladé, výbojné divadlo, které rostlo „zespoda“ rychlostí houby po černobylském dešti. I my vycházíme z vnitřní nutnosti tvořit. Bez pořádného zázemí a s chudými prostředky. Momentálně usilujeme o zlepšení zázemí, zatím jsme však stále víceméně v zákopových podmínkách.

Obdobný název je nešťastný v tom ohledu, že se lidem dvě arény mezi sebou pletou.

Stará aréna vznikla v souvislosti s kandidaturou Ostravy na titul Město kultury 2015. Označovala multižánrový kulturní prostor, jenž zůstal nevyužit po odchodu souboru Komorní scény Aréna do nové budovy. Nesmírně respektuji genius loci tohoto místa i práci, kterou zde minulý soubor udělal. Nechceme však jít v jejich šlépějích. Chceme být alternativní divadelní scénou. A myslím, že v ostravském kontextu se nám to skutečně daří.

Uměleckým šéfem Staré Arény jste již rok a půl. Předtím jste působil jako hostující režisér v divadlech ve Zlíně, Brně, Olomouci, Šumperku nebo Chebu. Jaká byla vaše očekávání při nástupu do nové funkce a jak se divadlo za dobu vašeho působení změnilo?

V červenci 2014 jsem zde jako host

nazkoušel plenérovou inscenaci Ptáčník a naprosto se do Staré zamiloval. Viděl jsem, že přímo v centru města leží ladem úžasný prostor nabitý historií a především obklopený lidmi s velkou chutí a energií něco dělat. Jenže zde nebyly peníze, vše stálo a padalo na dobrovolnictví a ve všem byl zmatek. Většinou šlo o spontánní dryáčnické akce, jako byl kabaret Zajíc v pytli či performance uskupení Koza dojí krev. Diváci tento odvážný a neučesaný styl měli rádi. K opravdovému divadlu to ale mělo hodně daleko. O půl roku později jsem se rozhodl nastoupit do Staré jako historicky první zaměstnanec a sám začal v provozu dělat všechno, co bylo třeba. Bylo to náročné, ale mělo to výsledky a brzy se přidávali další nadšenci.

Nejdříve jsme pořádali koncerty, čtení, improvizáční večírky. V červnu 2015 měli premiéru Dívky ze Sorok, první opravdu nazkoušené představení. Záhy se začal utvářet soubor a od té doby za sebou máme jednu plodnou divadelní sezonu, během níž se mimo jiné urodily i **Hřeby v hlavě**.

Při přípravě svých inscenací se povětšinou obejdete bez dramaturga. Je to dáno ekonomickými podmínkami divadla, nebo prostě raději tvoříte sám?

Ze začátku jsem kolem sebe neměl žádného dramaturga ani další členy realizačního týmu. Byl jsem nejen režisérem, ale i scenáristou, scénografem, dramaturgem...

Tak vznikly i **Hřeby v hlavě**. Pomáhala mi však Andrejka Berecková, která se mnou obdržela blešáky a v pauze mezi zkoušením sešivala, co bylo třeba. V budoucnu bych rád založil tandem s dramaturgyní Sylvií Rubenovou a scénickým

výtvarníkem Davidem Janoškem z Národního divadla moravskoslezského, s nimiž si profesně rozumím.

Repertoár divadla sestává z autorských, improvizáčních projektů i inscenací děl autorů jako Václav Kliment Klicpera nebo Slawomir Mrożek. Má takový dramaturgický plán vnitřní logiku?

Stará aréna se zpočátku rozvíjela eruptivně – za pochodu jsme dělali, co šlo, a na plány do budoucna nebylo pomyšlení. Spousta projektů vznikala spontánně. Vnitřní logiku to tedy nemělo, všechno vznikalo v tu chvíli. Teď už je situace jiná a máme připravený dramaturgický plán na celou sezonu.

Součástí vašeho programu jsou i letní plenérové inscenace, atraktivní pro své zasazení vždy do odlišné městské lokality. Podle čeho si vybíráte hry, jež jsou inscenovány ve veřejném prostoru?

Letní projekty mají za úkol oživovat vykliděná zákoutí centra Ostravy a zároveň oživovat staré české texty, které se už inscenují jen zřídka. Proto uvádíme klasiky, Klicperu či Tyla, které podle potřeby aktualizujeme. Klicpera byl upravován jen částečně, Tyla jsme postmoderně rozcupovali a nezbylo z něj skoro nic.

Cílíte na konkrétní věkovou část publika, nebo se snažíte oslovit co nejširší divácké spektrum?

Svou poetikou a prostředím láká Stará aréna často mladší diváky. Jsou odvážnější v objevování nového prostoru, nemají predsudky a prostředí Staré je jim bližší tím, že není sešněrované. Ale necílíme jen

na ně. Cílíme na všechny, kdo chtějí přijít na divadlo se sdělením. V hledišti sedává publikum ve věkovém rozmezí 15–65 let.

Inscenace Hřeby v hlavě vychází z románu Telurie od současného ruského prozaika a dramatika Vladimira Sorokina. S jeho dílem se měli diváci možnost seznámit především skrze dramatizace románu Den opričníka, uvedené v pražském Studiu Hrdinů a Vile Štvanici. Čím podle vás tento autor konvenuje současným inscenátorům a publiku?

Sorokin a jeho knihy ve mně hodně rezonují. Jsou zábavné, literárně skvostné co do formy jazykové stylizace, jsou sprosté, ale ne prvoplánově. Navzdory zasazení do fiktivní doby jsou nesmírně autentické. Tím, že je děj posunut do budoucnosti, zvětšuje problémy našeho světa a na možné krize

se dívá zvětšenou optikou. Příběhy jsou varovné, ale psané s nadhledem a svižností, nevztýčují suše mentorsky vypustit prst. Sorokin nám dává pocítit realitu intenzivněji, zobrazuje život v jeho nahotě, kráse i mrzkosti.

Románová předloha sestává z desítek mikropříběhů odehrávajících se napříč zeměmi a vyprávěných z různých úhlů pohledu. Co jste se rozhodl akcentovat pro scénické ztvárnění?

Ano, je to tříšť, která dohromady skládá obraz světa zhruba v roce 2060. Pro divadelní adaptaci jsem zvolil podtitul „Temná touha“, jenž se stal určujícím tematickým filtrem. Touha po útěku z šedé reality, ať už je to jakékoli opojení: sex, láska, drogy, ideologie.

Jako ústřední jsem si zvolil povídku, která mne emocionálně zasáhla nejvíc. Je

o zrazené lásce prosté dívky. Naše představení jí začíná. Z vyprávěčky této povídky, továrnice Marusji, jsem pak udělal hlavní postavu a nechal ji vstupovat do dalších příběhů. Některé povídky jsem proškrtal až na dřev, dokud z nich zbylo jen pár úryvků, které nechávám zaznívat jako zprávy či reklamy z rádia. Rádio je důležitá meta-postava. Dotváří znepokojivé pozadí příběhu, poválečný svět pravoslavného novostalinismu. V tomto duchu jsem také pojednal scénu a kostýmy. Rádio je vlastně jediná „postava“, která zůstává naživu. Hraje pro nikoho do prázdného protijaderového krytu. Ale víc nechci prozrazovat.

/ Ptal se **Ludvík Píza** /

Křížovka bez tajenky

Foto: Andrea Marie Malinová

Pátý den festivalu ...příští vlna/ next wave... přinesl kromě reprízy klauniády **Výš** od dua tYhle pozoruhodný, bohužel však ne tak pozorunabítý, jak by si byl zasluhoval, večer ve Studiu Paměť. V duchu filosofie festivalu byl skutečnou alternativou na divadelním poli. O divadlo totiž ve skutečnosti vůbec nešlo.

Autor konceptu Alex Švamberg označuje svůj nový projekt **V jako válka** jako „scénickou montáž ze vzpomínek pamětníků druhé světové války“. Už ne tak pomalu nadchází doba, kdy živá paměť na válečné události a holokaust s posledními přímými svědky zemře a zůstanou nám jen záznamy, které ustrnou v určitém konečném počtu. Není tedy divu, že řada nakladatelství má letos ve svých edičních plánech publikace, které znovu tuto dobu připomínají. Přicházejí s deníky obyvatel ghatt, kresbami dětí, posledními rozhovory a vzpomínkami s žijícími pamětníky. Zpracovat vzpomínky tehdy šestileté dívky scénicky se tedy jeví jako chvályhodný nápad. O to větší je škoda diváckého nezájmu.

Už před třemi lety, rovněž na Nextce, Švamberg a podobná sestava účinkujících uvedli Akci K, v níž se vraceli k osudům čs. vojáků dohlížejících na příměří po

skončení korejské války nepřetržitě v letech 1953–1991. Ne náhodou byl jedním z vojáků Jaromír Švamberg, manžel Andrey Švambergové, která účinkovala i v tomto představení. Rodina Alexe Švamberka má zjevně pohnutou minulost, s níž se umělec (a především novinář) vyrovnává po svém. V jako válka je toho dalším důkazem v řadě.

Na jevišti tentokrát sedí tři nesourodí hudebníci – Alex Švamberg samplující elektronickou muziku, Tomáš Reiner vyluzující z elektrické kytary nejrůznější (pa)zvuky a punker Savec, tedy Vladimír Štáška, baskytarista legendy českého punku Visací zámek. Před nimi v křesle paní Švambergová. Struktura představení už nemohla být jednodušší – každou monologickou vzpomínku, a to nejen živé účastnice, ale i reprodukováných záznamů dalších, oddělovala zvuková složka. Zajímavé bylo, že zhruba dvě třetiny času Štáška na basu nesáhl a četl noviny. Resp. do nich něco zapisoval. V kontextu názvu představení mohlo bystřejším dojít, že asi vyplňuje křížovku. Očekával jsem tedy vývoj zhruba tím směrem, že na konci se paní Švambergové zeptá na slovo do křížovky, které by začínalo na písmeno V. V jako válka.

Nic se však nestalo, paní Švambergová odvyprávěla, co měla, basa se znovu přidala do dvou hudebních vložek a představení skončilo. Bez pointy. Prostě se stalo, stejně jako válka a holokaust. Možná taky bez pointy. Ale to už je hluboká filozofická nadinterpretace. Jediným pocitem tak stále zůstává hluboká úcta k lidem, kteří prožili hrůzy války. Možná ještě nenašel čas, kdy i tohle téma začne fungovat „jen“ jako narativ vhodný k rozmanitým aktualizacím.

Po představení proběhl koncert kapely S/M, snad ještě legendárnější než Visací zámek, což je možná způsobeno tím, že nehrají tak často a tak kontinuálně jako VZ. Nehrají vlastně téměř vůbec. Ale obnovili se. O to větší halucinogenní nářez monotónního elektronického pekla jsem čekal. Po necelé tři čtvrtě hodince to ale Švamberg s kolegyní Silvií Hromádkovou, dodávající hudbě aspoň trochu živosti svým hlasem, zabalili. Prostě ne, kroutil hlavou Švamberg na naše halasné dožadování se přídatku. Prostě ne. Večer bez pointy.

/ **Dominik Melichar** /

Obnažen: k jádru verbální onanie

Foto: Andrea Marie Malinová

Ani ne hodinové představení Studia Rote **Sebeobviňování** odhalilo jemný rozdíl v zamýšlené a výsledné koncepci inscenace: v anotaci se píše, že se „skládá ze dvou částí“. Příznačnější by však bylo, že se do dvou samostatných děl. První část vychází z dramatického textu Sebeobviňování Petra Handkeho, druhá téma zpracovává autorsky.

Začneme od konce. Při pomalém vycházení po zšeřelých schodech Studia Paměť se hloučkem diváků nesla šeptanda: jasná Regulace intimity (ročníkové představení absolventů KALD na DAMU z jara roku 2014). Studio Rote ve stejném roce jako studenti navázalo na tradici obnažování vlastního nitra inscenováním slavné hry Petera Handkeho Sebeobviňování, která je postavena na principu mluveného divadla, kdy důležité je nakonec jen další vyřčené slovo. Říkala jsem od konce, tak tedy: Na závěr herci postaveni v jedné řadě a již v civilním šatu odhalovali svá provinění. Prkenně stáli a několik kol jeden za druhým podléhali své potřebě sebeobvinění. Z jaké příčiny? V touze svěřit se, verbálně onanovat, pobavit na konci kafkiády či ve snaze jemně pošouchnout a šokovat diváka přece jen, zvláště na Nextce, otlučeného už ledasčím? Možná od všeho trochu. Za tím vším se ovšem krčí další, pokusitelský rozměr směřovaný k divákům: a co já? Co bych tam řekl já? To je, zdá se, nejdůležitější a nakonec i nejproduktivnější poselství inscenace.

Hra se se svým vyhocením (zhruba ve dvou třetinách) dostane pod kůži. Přispívají k tomu i další kontexty (v programu deklarované inspirace Kafkou, Jaspersem), ale i divák těchto mužů neznalý je doveden k poznání, že vina je mnohovrstevnatá a má různá odstínění. Může být relativní, závisející na prožitku člověka a jeho vnímání pravidel, ale také fatální, neodčinitelná.

Gradace na přeskáčku pronášených monotónních přiznání se nevyhýbá velkým tématům, jde k nim však přes hloubku každého jednotlivě a stírá hranici mezi autentickým a stylizovaným: Postavy bez jmen, takže dle jmen herců: Tereza Krippnerová jako dítě ubila kamelem na smrt zraněného kolouška, Ondřej Vacke nesnáší homosexuály potom, co zpětně zjistil, že jeho nový kámoš, s nímž propařil noc, je gay, Vojta Bartoš vzal babičce peníze, Marek Mikulášek si hrál ve třetí třídě pod lavicí s penisem... Každý z nich se svěříje do světla reflektorů a jejich osudy vstupují do dialogu s myšlenkami diváka. Propojení je ovšem chvilkové, trhá ho nuceně působící závěr. Stalo se to, co se jednoduše nabízelo. Osudy všech čtyř aktérů se protnou... a hra končí. Závěr nevyznívá.

První část vycházející z Handkeho textu byla víc divadelní než šokující veřejná přiznání v části navazující. K obnažování zde dochází na několikrát. Od fyzického k verbálnímu. Hrdinové postupně docházejí na jeviště, aby

se vysvlékli ze svých životů a přijali s kostýmem roli. Pak teprve začíná Hra. Setmělý sál konejší zpívaná melodie Dvořákovy Novosvětské a budí očekávání, že přijde něco poklidného, známého, ale opak je pravdou. Tato část Sebeobviňování vychází ze stejnojmenného textu Petera Handkeho a uvádí do zvrácené Hry, která je parodií na zábavní pořad, v němž dochází k obnažení nebožáka až na kost a jeho postupné manipulaci. Člověk Petr H. má jedinou existenciální jistotu, že nelze uniknout a že je nakonec vždy vinen sebou samým a zatracen ostatními. Fráze „chodil jsem“, „provinil jsem se“, automatizují dění a cyklí ho, zároveň však vedou k banalizaci, která směřuje k nudě. Na druhé straně výkony uvaděčů zvrácené hry jsou dotažené do nejmenšího detailu, přehnané reakce a vystupňovaná parodie ožívují a drží pozornost.

Jako dva samostatné celky je tak Sebeobviňování režijně promyšlené, jako jednolitě pásmo pokulhává. Syn téza se nekoná a závěrečná tečka není. Za pomyslný vrchol v představení však považuji předěl po konci hry s Petrem H., kdy se herci svlékají z kostýmů a za monotónního sebeobviňování „neměl jsem v tom hrát“ si znovu oblékají civilní šaty. Tady sebeodhalování na jevišti dovádí k úplnosti a propojuje autenticitu se sebeobviňováním.

/ Tereza Šnellerová /

Program

Pátek 23. 9.

64 U HRADEB

19.30 — Stará aréna Ostrava:
Hřeby v hlavě
(pražská premiéra)

21.00 — Koncert
Vyčůrat a spát

Sobota 24. 9.

64 U HRADEB

17.00 — Racha Baroud, Antonín Brinda
(*Francie, Libanon, Česko*): Silent Gestures
(premiéra)

18.00 — D.R.E.D. (*Náchodsko, Kladsko, Pražsko*):
Dekalog / Balaba
(pražská premiéra)

20.00 — Demago Theatre:
Obnažení a vyvržení

21.00 — Koncert DekadentFabrik

Neděle 25. 9.

64 U HRADEB

17.47 — Dominik Styk, Lucia Kramárová
(*Slovensko, Česko*):
Neviestka, či panna?

19.30 — HaDivadlo: Ice Pøz
(pražská premiéra)

Pondělí 26. 9.

TANČÍRNA FRAXOS

19.00 — Lukáš Brychta, Kateřina Součková,
Štěpán Tretiag: Pomezí

Úterý 27. 9.

TANČÍRNA FRAXOS

19.00 — Lukáš Brychta, Kateřina Součková,
Štěpán Tretiag: Pomezí

NÁKL. NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV

20.00 — Spolek Mezery:
Země – rolnickej nářez (premiéra)

Středa 28. 9.

TANČÍRNA FRAXOS

19.00 — Lukáš Brychta, Kateřina Součková,
Štěpán Tretiag: Pomezí

ALFRED VE DVOŘE

20.00 — T.I.T.S. (*Norsko, Česko*):
My Own Private Picture

NÁKL. NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV

21.00 — Spolek Mezery:
Země – rolnickej nářez

Čtvrtek 29. 9.

NÁKL. NÁDRAŽÍ ŽIŽKOV

20.00 — Spolek Mezery:
Země – rolnickej nářez (derniéra)

ZA PODPORY

MINISTERSTVO
KULTURY

Dopravní podnik
hlavního města Prahy

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

PROSTORY

PALÁC AKROPOLIS

MOTUS >
ALFRED
VE DVOŘE

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

Radio Wave
Český rozhlas

kudyznudy.cz

kdykdy

divadlo.cz

Dramaturgie a koncepce: Lenka Dombrovská, produkce: Oskar Hulec, PR a guestservis: Tereza Hýsková,

grafická podoba ročníku 2016: Petr Kněžek, Tsunami; Dominik Melichar a Lenka Dombrovská.

Festival pořádá z s. Příští vlna za podpory Ministerstva kultury ČR, Hlavního města Prahy a Dopravních podniků Praha.

www.nextwave.cz